

Бабишена М. І.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри гуманітарних дисциплін
Херсонської державної морської академії

МОВЛЕННЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ ОСОБИСТОСТІ

Мова є основним комунікаційним засобом людини. Мовленнєва компетенція є одним з факторів формування професійного іміджу особистості, вона полягає у використанні обмеженої кількості одиниць мови, закономірностей їх функціонування і законів оперувати ними для побудови різноманітних висловлювань – від найпростішого вираження почуття до передачі інтелектуальної інформації. Саме у сфері мовленнєвих реалізацій виявляється своєрідність національної мови. Оволодіння мовленнєвою компетенцією підводить особистість до адекватних мовленнєвих дій, готує її до мовленнєвої практики в умовах природного спілкування.

Мовленнєва компетентність означає готовність і спроможність особистості адекватно й доречно використовувати мову в конкретних ситуаціях буття (висловлювати власні думки, бажання, наміри, прохання тощо), застосовуючи при цьому як мовні, так і позамовні (міміка і жести, рухи) та інтонаційні засоби виразності [4].

Значні досягнення у вирішенні проблеми формування мовленнєвої компетентності мають Л. Мацько, В. Мельничайко, Л. Паламар, М. Пентиліок, Л. Скуратівський, Л. Струганець, Г. Шелехова та ін. Термін комунікативної компетенції та компетентності вивчали М. Авдєєва, Р. Ареф'єв, О. Бобієнко, В. Буряк, І. Виноградова, Н. Власенко, О. Волченко, Н. Колмогорова, З. Коннова, О. Кучеренко.

Н. Бакшаєва вважає, що однією з найважливіших умов реалізації всіх професійних здібностей особистості є комунікативність, яку розглядаємо як професійну здібність передавати партнеру розуміння переживань та внутрішньої ситуації [1, с. 124].

Ми поділяємо точку зору вітчизняної дослідниці Г. Іванишин, яка зазначає, що метою навчання професійно зорієнтованого діалогічного мовлення є формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців, що передбачає володіння нормами сучасної української літературної мови, фаховою термінологією, вербальними і невербальними засобами спілкування та культурою професійного мовлення [3, с. 137].

Мета мовної підготовки майбутніх фахівців полягає у забезпеченні їхніх комунікативних потреб у різних сферах спілкування: науковій (для отримання конкурентоспроможної підготовки за обраним фахом), суспільно-політичній і соціально-культурній (для належної адаптації та повноцінного орієнтування в новому соціально-культурному середовищі, особистісного культурного розвитку), побутовій (для задоволення потреб повсякденного життя), а також для виховання гармонійної особистості, що здатна до міжкультурного діалогу.

Таким чином, визначення мовленнєвої діяльності як основного об'єкта навчання передбачає формування чотирьох видів цієї діяльності – слухання, говоріння, читання, письмо на заняттях. Для досягнення таких цілей необхідно:

– по-перше, практична орієнтація заняття, тобто переважання вправ у спілкуванні над повідомленням знань та їх осмисленням. Кожне заняття повинно мати конкретні практичні цілі, спрямовані на формування мовленнєвих навичок та вмій.

– по-друге, мовленнєва спрямованість заняття означає комунікативний характер вправ. Такі вправи, як переклад, складання речень за зразком, переказ тексту тощо мають бути підпорядковані комунікативним цілям. Комунікативна направленість – це завжди мовленнєва діяльність у нових ситуаціях з певною метою. Комунікативна атмосфера повинна пронизувати все заняття, починаючи з повідомлення викладачем завдань його і закінчуючи підсумком заняття, коли оцінюється робота майбутніх фахівців, наголошуючи на їх досягненнях саме в оволодінні комунікацією.

Список використаних джерел:

1. Бакшаева Н.А. Психология мотивации студентов: учеб. пособие для вузов / за ред. Н.А. Бакшаева, А.А. Вербицкий. Новосибирск: Логос, 2006, 184 с.
2. Бельчиков Ю.А. Язык – это путь цивилизации и культуры. *Русский язык в школе*. 1996. № 6. С. 91–97.
3. Навчання професійно зорієнтованого діалогічного мовлення іноземних студентів медичних спеціальностей вищих навчальних закладів: лінгводидактична модель: стат. зб. / Теорія і практика викладання української мови як іноземної. Вип. 10. Львів: ЛНУ, 2014. С. 136–144.
4. Формування мовної особистості на різних вікових етапах: монографія / за ред. А.М. Богуш, О.С. Трифонова, О.І. Кисельова О.І. Одеса: ПНЦ АПН України, 2008. 272 с.
5. Хуторской А. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования. *Народное образование*. 2003. № 2. С. 58–64.